

Ing. Vladimír Šretr - daňový poradce

Daňová informace - Zásady obezřetnosti pro uplatňování nároků na odpočet DPH

V současné době se stále zvyšuje počet případů, kdy správce daně odmítá nároky daňového subjektu na odpočet DPH, který je uplatněný v podaných přiznáních k DPH, z důvodu snahy správce daně zabránit daňovým podvodům na DPH u tzv. „karuselových (řetězových) obchodů“.

Odmítnutí nároku na odpočet DPH je v převážné míře případů odůvodňováno správcem daně tím, že daňový subjekt věděl nebo musel vědět vzhledem k okolnostem obchodního případu, že se účastní případného daňového podvodu.

Přitom je však **povinností správce daně prokázat**, že daňový subjekt, kterému je odmítán nárok na odpočet DPH, skutečně věděl nebo vědět musel o okolnostech nasvědčujících jeho účasti v obchodu, který je součástí daňového podvodu na DPH.

Současně je však povinností daňového subjektu v rámci jeho důkazní povinnosti v daňovém řízení prokázat, že při uskutečňování obchodních případů zachovával náležitou míru obezřetnosti a přijal dostatečná opatření, která po něm mohou být rozumně vyžadována k ověření, zda obchodní případy realizované daňovým subjektem nepovedenou k účasti daňového subjektu na daňovém podvodu.

V současné době žádný právní předpis nestanoví, na základě jakých skutečností může být posuzována a správcem daně prokazována skutečnost o tom, že daňový subjekt věděl nebo měl vědět o tom, že se účastní obchodů zasažených podvodem na DPH.

Avšak v některých novějších rozhodnutích soudů vztahujících se k problematice odmítnutí nároku na odpočet DPH, jsou uvedeny určité atributy, které mohou signalizovat nedostatečnou míru obezřetnosti daňového subjektu a na jejichž základě dospěl správce daně k názoru, že daňový subjekt věděl nebo mohl vědět o své účasti v obchodu zasaženým daňovým podvodem. Konkrétně se jedná o rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice sp.zn. 52Af 13/2015 ze dne 20. dubna 2016.

Mezi skutečnosti, ze kterých správce daně může dovozovat, že daňový subjekt věděl nebo mohl vědět o své účasti v obchodech zasažených daňovým podvodem, podle právního názoru soudu mohou patřit následující atributy:

- správcem daně zpochybňovaní dodavatelé zboží jsou pro příslušného správce daně nekontaktní, se správcem daně nespolupracují a neplní si svoje povinnosti týkající se placení daní,
- předcházející dodavatelé, pokud jsou dohledatelní, vykazují obdobné znaky ve vztahu k příslušnému správci daně jako zpochybňovaní dodavatelé
- jednatelé a společníci zpochybňovaných dodavatelů jsou občané jiných států než ČR,

- zpochybňovaní dodavatelé byli zapsáni do obchodního rejstříku většinou v období několika měsíců před uskutečněním obchodních případů a jedná se tedy o obchodní společnosti bez relevantní obchodní historie
- sídla zpochybňovaných dodavatelů se nacházejí na tzv. virtuálních adresách, tj. v objektech, ve kterých mám zapsané sídlo řada dalších obchodních korporací
- zpochybňovaní dodavatelé nemají vlastní materiální a personální vybavení
- zpochybňovaní dodavatelé vykazují znaky zapojení do podvodného řetězce firem
- zpochybňovaní dodavatelé nejsou schopni doložit původ dodávaného zboží
- nestandardní obchodní chování – např. pouze rámcové smlouvy obsahující neurčité vymezení práv a povinností, sjednávání konkrétních podmínek dodávek (druh zboží, cena, množství, termíny dodání) v milionových hodnotách pouze telefonicky nebo SMS.

Poznamenáváme, že opatření spočívající v ověřování DIČ dodavatelů, ověřování živnostenských oprávnění nebo ověřování údajů o statutárních orgánech obchodních partnerů, bývají správci daně obvykle posuzována jen jako formální a nedostačující z hlediska prokázání a obhájení nároku na odpočet DPH daňovým subjektem.

Obchodním korporacím lze doporučit, aby při přípravě a realizaci jednotlivých obchodních případů přihlížely k výše uvedeným atributům obezřetnosti daňového subjektu, byly schopny prokázat okolnosti osvědčující opatření přijatá k ověření, že se svojí činností nezapojují do obchodů zasažených daňovým podvodem a byly schopny tak obhájit uplatňovaný nárok na odpočet z pořízeného zboží v rámci vlastní obchodní činnosti.

Ing. Vladimír ŠRETR - daňový poradce

V Ústí nad Labem dne 25.10.2016